

ЕВРОКОРИДОР № 9 – ОСНОВЕН ФАКТОР ЗА ВРЪЗКА МЕЖДУ СЕВЕРНА И ЮЖНА БЪЛГАРИЯ

За да бъде ефективна ролята на националния икономически комплекс в страната трябва точно да се определи значението и мястото на всеки отрасъл в него, а вътре в отрасъла точното място на всеки подотрасъл.

В този аспект ще спира вниманието Ви на транспорта, който и преди и сега някои политици, държавници и транспортни теоретици подреждат в сферата на обслужването. Транспортът не може да се отнася към обслужващата сфера, защото:

1. Няма производство, при което транспортът да не заема решаващо място в началото и в края на производствения процес, а и при реализацията на крайния продукт.

2. Реализирането на стоките на европейския и световния пазар е немислимо без бърз и сигурен транспорт, гарантиращ запазено качество.

3. При реално настъпилата в Европа и света глобализация сегашното и бъдещото разпределение на труда и участието на България в него значително нараства ролята на Единната транспортна система.

4. С пренасянето на товарите от едно на друго място транспортът прибавя скрити потребителни стойности към стойността на първоначално създадения продукт.

5. Транспортът, реализирайки точния график на превозните средства, създава дисциплина в национален мащаб, а тя е фактор за повишаване производителността на труда.

* Бивш директор на Железопътно управление Горна Оряховица.

Изброените аргументи още един път доказват огромната роля на транспорта за развитието на всяка държава, което от своя страна отрича понятието транспортна услуга и то трябва да се замени с транспортна дейност или транспортна промишленост.

Синтезирано трябва да се разглежда като стратегически отрасъл за оптималното развитие на обществото ни.

В самия транспортен комплекс гръбнакът на единната транспортна система е железопътният транспорт. Ето защо за степента на развитие на някои страни се съди по гъстотата на железопътната мрежа. Рационалната териториална схема на жп мрежата спомага за ускорено развитие на страни и народи.

Някога патетично, но твърде правдиво отбелязах: „Железниците са като революциите в историята. Там, където минат те ускоряват развитието на градове, райони, държави и цели континенти. Те раждат прогреса“.

В този смисъл значението на железниците за развитието на страната ни е огромно. А коридор № 9 би играл стратегическа роля в това отношение. Жалка констатация е, че през централната част на България няма жп връзка, отговаряща на европейските стандарти (здравина на железния път, радиуси, наклони и т.н.).

Настоящата четвърта жп линия е с наклони 31 на хиляда и радиуси на кривите далеч под допустимото за нормална жп линия, камо ли за трансконтинентална такава. Вместо инвестиции за столетия напред, каквито трябва да се влагат във всяко крупно жп съоръжение, са осъществени с цел поддържането на близо стогодишната ни линия периодични (циклични) и инцидентни ремонти и кърпежи на жп линията и околната инфраструктура. Това е първият аргумент за необходимостта от полагане на съвременно жп трасе по еврокоридор № 9.

Вторият аргумент е пряката връзка със Северна Европа (Норвегия, Швеция, Финландия, Прибалтика, Украйна и Русия). След установяване на траен мир в Близкия изток към този район на Европа ще потекат енергийни и други товари.

На третия аргумент ще се спра по-подробно в два аспекта: товаропоток и пътничкопоток за вътрешната част на еврокоридор № 9.

За да се поеме огромния товаропоток от Силистренско, Разградско и Търговищко към Южна България следва да се осъществи връзката им с коридор № 9. В подкрепа на тази необходимост ще отбележа, че 40-50 % от товарите (зърнени храни, пясък, керамика, стъкло и порцелан) са предназначени за Южна България. Това предопределя наличие на жп връзка Самуил – Попово – Джулюница – Елена – Твърдица.

Защо Джулюница – Елена? Защото по това трасе се избягват наклоните на пътя Горна Оряховица – Златарица от 14 до 20 на хиляда. При него наклонът по реката ще бъде от 0 до 5–6 на хиляда. Освен това се скъсява разстоянието Самуил – Попово през Каспичан с 94 км и Самуил – Горна Оряховица през Русе със 106 км.

Към този аргумент сме длъжни да отчетем пътническия трафик и съкратеното времепътуване до основни пунктове в страната. Времепътуването Силистра – София се съкращава с два часа, Силистра – Пловдив с час и половина.

Четвърти аргумент: В условията на борба за екологична и чиста планета настоящият век ще бъде век за ограничаване на автомобилните превози и натоварване на електрифицираните жп участъци. Това ще доведе до превоз на автомобили с влакови композиции, които ще са извънгабаритни. Товарите от фериботите по р. Дунав частично ще се насочат по трасето на еврокоридор № 9.

Следващият аргумент е свързан с увеличаване транзита по направлението Русе – Свиленград или поне достигане нивото на осемдесетте години на 20 век от 4 – 6 влака на денонощие.

И още един аргумент: Еленският край ще се обособи като водещ в туристическо отношение. Това налага на първия етап запазване на настоящата жп линия и строителство на нова, която да свързва туристическите обекти от двете страни на Стара планина.

Що се отнася до трасето на еврокоридор № 9 е напълно естествено подобна трансгранична жп магистрала да бъде удвоена, с европейски параметри за скорост, наклони и радиуси на кривите. Разумно е обектът да се проектира и изгради на два етапа:

Първи етап: запазване на трасето Горна Оряховица – Кърдестец – Дъбово до пълното изграждане на двойната жп линия Русе –

Джулюница – Елена – Твърдица. През този етап трасето за Джулюница следва да се отклони от гара Петко Каравелово и покрай старото корито на р. Янтра да влезе в гара Джулюница при 0 – 2 на хиляда. Така ще се избегнат наклоните на р. Янтра от 14 – 20 на хиляда при Горна Оряховица и Лясковец както и повече от 10 криви, неотговарящи на европейските стандарти за жп магистрала.

За България и разширяващия се Европейски съюз коридор № 9 има огромно значение. Неговото изграждане ще го превърне в транспортна артерия на три континента. За да стане това е необходимо да се съхрани жп връзката до Елена и да се предприемат мерки за превръщането ѝ в съществена част от българския сектор на бъдещия еврокоридор.